

ПЕДАГОГІЧНІ КАДРИ

ОРГАН ПАРТБЮРО, КОМІТЕТУ ЛКСМУ, ПРОФКОМУ,
МІСЦЕВКОМУ ТА РЕКТОРАТУ КИЇВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО ІНСТИТУТУ імені О. М. ГОРЬКОГО

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Рік видання 8-й

№ 15 (258)

СУБОТА

9

ТРАВНЯ
1964 року

Ціна 1 коп.

5 ТРАВНЯ — ДЕНЬ ПРЕСИ

РАЙКОМ ВІДЗНАЧИВ

6 травня у Радянському РК КП України відбувся зліт працівників стінних та багатотиражних газет району. З доповіддю про роботу низової преси району виступив голова секції преси при райкомі партії Л. Ломазов. У числі кращих редакторів вузівських стінників він

відзначив і Олександру Дмитрівну Мішину, редактора «Радянського педагога» — газети педагогічного факультету. Працюючи ось уже більше десяти років, вона домоглася того, що навколо газети зосереджено чималий студкорівський актив, що стіннівка відбиває різноманітні сторони життя факультету, є змістовною, привабливою. Газета виходить двічі на місяць. Крім того часто з'являються і додатки до неї: «Ізак», «Останній дзвінок» тощо. Окремі матеріали в ній мають критичне спрямування, добре оформляються за допомогою малюнків, фотографій.

За сумлінну довгорічну роботу РК КП України відзначив О. Мішину Почесною грамотою.

Так само у доповіді було відзначено студкорів стінних газет і багатотиражних інституту В. Чухліба, В. Тимошенка, П. Ігнатенка, а також члена секції преси при РК КП України П. Орлика.

Висока оцінка роботи працівників інститутської стінної і багатотиражної преси зобов'язує нас працювати ще краще, так, щоб і в майбутньому наші газети були активними помічниками парторганізації і ректорату в справі навчання і виховання студентів.

НАШІ ІНТЕРВ'Ю

9 ТРАВНЯ 1945 РОКУ. СВЯТО ПЕРЕМОГИ

У КИЄВІ

Напередодні цієї знаменної ва поїздом на Житомир, а раніше я прибула в Київ. Тут, ком на одній із станцій почула як і іншим учасникам партизанського руху на Україні, мені була вручена нагорода. Мене було відзначено орденом Вітчизняної війни. Виїхала з Киє-

М. БАРДАШ.

НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

В 1943 році я перебував у Діючій армії на Заході, потім мене було переведено на Далекий Схід, у м. Хабаровськ, де я служив як начальник відділу агітації і пропаганди політуправління фронту. Там я зустрів і звістку про закінчення війни. Ця перемога над німецько-фашистськими загарбниками ще більше надихнула нас, кожного бійця і командира, на дальше оволодіння військовою майстерністю, адже нам у недалекому майбутньому довелося вступити у війну з японськими імперіалістами.

Полковник запасу
В. БОГМАТ.

ПІД БЕРЛІНОМ

Пам'ятаю, що ранком цього дня мене розбудила стрілянина. Звичайно, подумав, що це воєнна тривога. Швиденько одягнувся і побіг на аеродром. А розташувалися ми тоді у м. Кардбус під Берліном. Вже біля літаків дізнався, що стрільбу зчинили вартіві. Стріляли прямо з літаків на аеродромі, використавши для цього кулемети і гармати у машинах. Там я і дізнався, що підписано перемир'я. Незабаром надійшло із штабу дивізії офіційне повідомлення про те, що війна закінчена. Відразу ж відбувся мітинг. Виступали мої товариші, виступав і я. Радості не було меж. Потім відбувся парад військової частини. А вже через півгодини після цього ми з літаків розкидали листівки над Берліном.

Гвардії підполковник запасу
І. МИХАЙЛИЧЕНКО.

Студентські новини

НА ЦІЛИНУ

Лютневий Пленум ЦК КПРС підкреслив значення дальшої механізації сільського господарства. Адже без наявності широкого вибору сільськогосподарських машин неможливий розвиток механізації і хімізації сільськогосподарського виробництва.

Заклики партії знайшли палкий відгук у серцях студентської молоді Української сільськогосподарської академії. Група майбутніх інженерів-механізаторів вирішила поїхати працювати на цілину, на машинно-випробувальну станцію.

(«За сільськогосподарські кадри»).

САМОДІЯЛЬНА КІНОСТУДІЯ

На протязі кількох років у Горьківському університеті працював гурток кінолюбителів. Його учасники створили кілька

фільмів: кіножурнал «По університету»; «На стройке», «Скамья Жуковського», «Плазмолізм» і ін. Деякі з цих фільмів були представлені на міських, всеросійських і всесоюзних конкурсах. Фільми «Плазмолізм» і інші відзначені дипломами. Тепер гурток реорганізований у самодіяльну кіностудію.

(«Горьковський університет»).

ВЛІТКУ — НА НОВОБУДОВИ

Комсомольська організація Львівського політехнічного інституту, обговоривши Лист ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР, вирішила визначити своє місце у всенародній боротьбі за велику хімію. В інституті створено штаб сприяння великій хімії, і вже зараз починають формуватися ударні комсомольські загони, які працюватимуть влітку на новобудовах Роздола і Стебника.

Комсомольська організація інституту звернулася до адміністрації вузу з пропозицією давати студентам-хімікам і будівельникам теми курсових і дипломних проектів, зв'язаних з проблемами великої хімії.

Комітет комсомолу інституту прийняв рішення створити силами студентів і молодих викладачів консультативний пункт на громадських засадах з метою практичної допомоги заочникам і вечірникам Роздола та Стебника.

(«Радянський студент»).

ДИПЛОМИ — ЗАОЧНИКАМ

Протягом місяця тривали державні екзамени на п'ятому курсі заочного відділу математики Кам'янець-Подільського педінституту. Цими днями відбулося вручення дипломів про набуття вищої освіти 30 студентам. Всі вони — викладачі математики у восьмирічних і середніх школах області.

(«Радянський студент»).

У ЗЛАТІЙ ПРАЗІ

Нашу армію за кілька днів до Перемоги терміново перекинули з-під Берліна на Прагу, на допомогу чехам, які підняли повстання у місті. Довелося вести важкі бої за Дрезден, у Карпатах, де нас і застала звістка про капітуляцію гітлерівської Німеччини. Проте саме у цей день на вулицях Праги точилися кровопролитні бої за кожен будинок. Тільки вранці 10 травня вони закінчилися нашою повною перемогою.

Важко передати, як зустрічали нас чехи. Три дні, з 10 по 13 травня, були оголошені святом. Радянські воїни були найдорожчими людьми у кожному домі, по вулицях важко було проїхати, адже найменша зупинка машини — це вже обійми, поцілунки, квіти.

Підполковник запасу
Г. ІВАШИНА.

Тим, хто вже забув!

Приїде син і мати ордени
Дістане батькові із дна старої скрині,
І сорок п'ятий вернеться до них,
І зайде вечір, сяє сумно-синій...

Сивіє син під тягарем погон.
Десятий рік квітучу землю топче.
Та вчиться вести нависний вогонь
По насторожених ракетних точках.

— А хто забув гарячий чад війни
В домашньому розкішному полоні?
От батькові побиті ордени —
Попробуйте!

Іще не проходили...

* * *

Жито квітне димовим прибоєм,
В'яжеться під сонцем днів ланцюг,
А колосок нагадує обійму
Сивому безрукому бійцю.

Михайло КЛИМЧУК

У Австрії

Перемогу я зустрів, так би мовити, в дорозі. Було це в Австрії. Служив я тоді у полковій розвідці. Безперервні бої, переходи, допити полонених німців. Пригадую, що 7 травня всіх солдатів і офіцерів, хто мав вищу освіту, викликали в штаб армії. Добиралися туди на попутних машинах, пішки кілька днів. Якраз у дорозі і дізналися ми про закінчення війни. Це було на одному із численних хуторів, розкиданих по Австрії, де стояла група наших військ. До них ми і приєдналися. Ніколи не забуду парад, мітинг, величезний натовп ав-

стрійців, які підійшли до нас. Це було на луках, серед розкішної весняної природи. Потім грав полковий оркестр, всі, і солдати, і населення, танцювали. Проте вже звідси мене забрали в госпіталь, адже кілька днів до цього я захворів.

Сержант запасу
В. ПАРАСУНЬКО.

ЩО ТИ ВІЗЬМЕШ З СОБОЮ В ДОРОГУ?

...Іван виходить на залитий сонцем бульвар, де тягнуться в небо захмелілі від весняної вільності тополі, розбруньковуються бузок. Ось і відгомони, відбували студентські літа. Через кілька тижнів тобі рушати в дорогу, друже. А що ти візьмеш з собою, що понесеш тим допитливим, вихрастим хлопчикам і дівчаткам? Мабуть, про це зараз думає не один п'ятикурсник.

Його батько все життя сів і вирощував хліб. Він буде сїяти в дитячі душі зерна знань, як Дмитро Федотович Ніколенко, Федір Семенович Грім, Віра Денисівна Войтушенко, Іван Іванович Пільгук, Петро Костьович Волин-

ський. Іван назавжди збереже згадку про цих чудових людей, що розсунули перед ним горизонт світу; завдяки їм він ще більше полюбив літературу, навчився краще пізнавати людські характери. Недавно розговорилися з хлопцями, і Петро Ігнатенко сказав:

— Чому ми шануємо таких викладачів і саме на них будемо рівнятися? Бо вони були для нас не тільки викладачами, а й старшими друзями. В кожній справі.

Лекції, семінари, читальні зали. Тисячі прочитаних сторінок, скільки ночей недоспаних! Пам'ятає випадок з старослов'янської. Нехай Андрій Григорович Деркач не ображається: ну, не міг він себе примусити визубрити оті аористи, юси і ерики. Два екзамені склав на «відмінно», а над головою, як дамоклів меч, висів залік з старослов'янської. Довелось посидіти над книжкою кілька ночей, поки Андрій Григорович, махнувши рукою, поставив свій підпис проти слова «зараховано».

А в школу Іван прийде не новачком. До інституту, закінчивши Олександрійське педучилище, він рік працював учителем на селі в Кіровоградщині. І добре знає, що його професія це не те, що уявляє дехто — хороша зарплата, спокійне життя. Ні, це клопоти й клопоти, вічний неспокій. Не тільки інших учити, але й самому вчитися треба весь час. То ж інше візьме з собою в дорогу Іван Городиський — ненаситну жагоду до знань. Є такі, що жалкують, навіть, мовляв, було йти на літфак, а він тільки гордиться званням філолога, факультет дав йому добру путівку в життя.

А чим ти віддячиш рідному інституту, яку добру згадку про себе залишив?

— Ні, не все зробив Городиський для комсомолу!

Ці слова комсорга Алли Цяцко були несподіванкою. Він

вперто гриз «граніт науки», ніколи не відмовляв у допомозі товаришів; посилали студентів на роботу в колгосп, то ніколи не хвався в куші, на практиці був — зранку до вечора проводив з дітьми, не тільки давав уроки, але й організував бесіди, екскурсії. Він завжди виконував своє діло сумлінно, але ніколи не любив говорити про зроблене, не любив бути крикуном. Іван Городиський прохав у комсомольської організації рекомендації до лав партії. А йому сказали:

— Ми спочатку хочемо побачити, як ти вмієш працювати.

...Що ж, можливо, він до цього працював не в повну силу. Тепер його обрали старостою школи молодіжного лектора. Така школа тільки організувалась. Вивісники яскраве, красне оголошення, але на перше заняття прийшло зовсім мало студентів. Довелось говорити з кожним окремо. І ось він, разом з Георгієм Волосенком, іде до незнайомого села. Мороз добряче щипає за вуха. А друзі, обидва мрійники і любителі мандрів, говорять про літо.

— Життя прекрасне уже тим, що можна подорожувати, — пригадує Іван слова Пржевальського. — Щоліта я працював на турбазі, водив екскурсії по Києву. А потім брав рюкзак і сам вирушав у подорожі. Побував у Ленінграді, Москві, Одесі, на Волзі. Хотілося всю землю обійти.

— А цікаво, як то нас зустрінуть?

Зустріли хлопців добре. І Таню Салюк, Ларису Ятківську, Клаву Криворучку, Галину Кудіну, які читали лекції в інших селах, — також.

Нині на адресу інституту надходять листи; молодих лекторів просять виступати в колгоспах, на підприємствах, у військових частинах.

Недавно комсомольське бюро рекомендувало Івана Городиського до вступу в партію, із задоволенням дав йому рекомендацію старий комуніст Панас Матвійович Федченко.

Так, буде про що згадати Іванові. Дорога не слалася йому під ноги рівенькою скатеркою. Не лише здобутками пам'яті для нього студентські роки, були й помилки, і розчарування. Найбільше, коли раптом починаєш розуміти, що помилився в дорогій для тебе людині. І ніяк не можна врятувати з пам'яті той вечір.

Вони сиділи на камені біля моря, яке тихо шуміло, немов би хотіло заспокоїти. Вона рвала колючу траву і кидала роздратовані фрази:

— Коли так, то значить у нас немає нічого спільного.

— Це не зовсім вірно. Але зрозумій: для мене це не смисл життя — квартира і прописка в Києві. Мій батько завжди говорив: треба бути чесним перед своєю совістю. І я хочу, щоб було саме так...

Він поїхав на світанку. Йому було боляче залишати і дівчину, і палатку над морем, але інакше поступити він не міг.

І не треба пояснювати, чому Іван Городиський візьме з собою в дорогу зневагу до користелюбства і міщанства.

Іде бульваром юнак. Зупиняється іноді, щоб подивитися, як сіла на коричневу, пухнасту бруньку бджола і збирає пилок. Сьогодні можна й відпочити: складено останній екзамен за п'ятий курс. А попереду — державні. І ще один екзамен — партійні збори. А коли подумати, то все твоє життя — екзамен. На звання справжньої Людини.

В. ЧУХЛІБ.

РОЗДУМИ ПРО ПОЕЗІЮ

(Відкритий лист Г. Кириченку)

У нашому інституті понад 20 літераторів-початківців, які виступають не тільки в стіннінках, багатотиражці, але й на сторінках обласної та республіканської преси. Деякі з них, як В. Гринько, Г. Кириченко, Г. Зралко, П. Ігнатенко, В. Чухліб, М. Климчук, А. Гусак, В. Якименко, Г. Приходько, вже досить виразно виявили свою творчу індивідуальність, зробили серйозну заяву в тому чи іншому жанрі. Успішній роботі над словом нашим початківцями допомагає літературна студія, а також літературні об'єднання при редакції журналів газет. Навколо творчості тих чи інших авторів часто виникають суперечки. Зокрема серйозна розмова про творчість молодих ішла на засіданні партійного бюро інституту.

Пропонуємо вашій увазі статтю І. Крука, в якій він ділиться своїми думками про поезію Г. Кириченка. Редакція запрошує читачів висловитися з приводу піднятих у ній питань, розпочати дискусію на сторінках нашої газети.

РЕДКОЛЕГІЯ.

Шановний Григорію!

Оце, нарешті, зібрався поговорити з Вами, просто і щиро поділитися роздумами з приводу Ваших віршів, що з'являються не тільки в нашій багатотиражці, але й у республіканських виданнях. Буду відвертим, адже я не зовсім байдужий до поезії.

Не буду торкатися всього Вашого доробку хоча б тому, що його ще, прямо скажемо, немає. Візьму 2—3 поезії, характерні для Вас, написані в манері, яку Ви, як видно, обрали як ознаку Вашої сподіваної творчої індивідуальності.

Я знаю, що саме про такі Ваші вірші сперечаються студенти. Може, Вам це до вподоби, бо ж дійсно — серце молодого поета радісно заб'ється, коли так багато і навіть шумно говорять про його вірші. Та не треба тішитись тільки галасом. Бо коли один, прочитавши вірша, скаже: «Тут про візю», а інший палко заперечить: нічого, мовляв, подібного, — тут зовсім про землетрус у Чилі (кажу для прикладу), третій же, що понад усе любить оригінальне, навіть безглузде, аби ні на що не схоже, з виглядом неабиякого знавця скаже: «Хіба в поезії справа в тому — що? зате подивіться — як! який образ! як сказано!... — так от — коли сперечаються так (а навколо Ваших віршів, запевняю Вас, точно саме такі суперечки), то подумайте — що це? Поезія чи штукарство?»

Пробачте, що я прямо з цього починаю. Але ж коли поет думає вразити людину тільки голим чи зашифрованим образом — він не поет.

Ви можете сказати: гострота образу передає гостроту почуттів, емоцій. З радістю погоджусь, але з однією засторогою: гострота образу не повинна бути надмірною, інакше він, цей занадто гострий образ, заріже почуття, заріже ідею.

От колиш Ви надрукували в нашій газеті поезію «Різьба по каменю» — про могутніх трударів, про людей з «вулканічними характерами». У вірші є хороші образи. Я Вас поздоровляю з такими — от знахідками:

Гуцул з гранітною
Горлянки колодязя
Сонце витягує на цепу.

Лежить в пірамідах
Карпат

Серце мого батька...
Можна навести ще кілька вдалих образів. Лише в одному з віршів. Це говорить про Вашу

здібність поетично сприймати світ. Але й тут не можна не помітити, що Ви прагнете насамперед до того, щоб сказати якнайоригінальніше, якнайнезвичайніше. І за цим губиться головне: почуття поета. Метою Ви ставите образ, а не ідею, на перше місце Ви ставите суб'єктивне відчуття, забуваючи про почуття, і тому головне — ідея помстилася Вам. Я не кажу вже про такий народійний образ, як

В його сірих очах

Метеори збивають шишки...

Це те ж саме, що в народі кажуть: по горобцях з гармат стріляти. Тільки народ говорить просто і ясно, при тому дуже образно, у Вас же — з претензією на оригінальність і при тому — без ніякого гумору, а навіть в урочисто-скорботному контексті. Але цей образ в середині вірша може пройти непоміченим. Гірша справа з ключовими рядками, що повинні завершити хорошу ідею віршу.

Звичайно, поетична гіпербола — прийом дуже хороший, навіть необхідний в мистецтві. До неї зверталися і звертаються усі поети. Коли ж йдеться про людину, тут і космічні гіперболи не завадять. Особливо в наш час. Чого тільки варта поезія Е. Межелайтиса! Та ще пролеткультовець В. Александровський писав (коли радянська людина тільки ставала на ноги): «Я выпил сотни солнц! И все мне мало!». Сказано трошки незграбно, але ж то був лише початок...

А от Ваші, Григорію, могутні люди з «вулканічними характерами» йдуть ще далі: вони збираються випити «сонячні жовтки з прозорим білком Галактики». Ви мені пробачте, але це вже плід фантазії не поета, а Гаргантюа чи смішно Ламме Гудзак. Чи можна вважати поетичним таке бачення світу, коли Всесвіт постає... яєшиною? І при тому не в гумористичному вірші, а в такому, що претендує на героїзацію характерів.

Я думаю, що Маяковський геніальний не там, де «сквозь меня на лунном сельде скакала крашеная буква» (а Ваші образи, Григорію, саме такого походження), а в тих творах, які знають і люблять мільйони, люблять і цитують, інколи не знаючи навіть їх автора. Серед цих творів чимало і ранніх — типу: «Послушайте! Ведь если звезды зажигают — значит это кому-нибудь нужно?».

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

І ПИШУТЬ, І МАЛЮЮТЬ

Під такою назвою у № 10 (253) від 4 квітня у нашій газеті була вміщена кореспонденція, в якій розповідалося про незадовільну роботу редколегії газети «Знання — сила» фізико-математичного факультету (редактор О. Савич). Цей матеріал було обговорено на спільному засіданні партійного бюро факультету разом із членами редколегії. Було винесено рішення, яке ми і вміщуємо.

Партійне бюро фізико-математичного факультету разом з редколегією газети «Знання — сила» обговорило статтю «І пишуть, і малюють». Партійне бюро вважає, що критика згаданих номерів газети «Знання — сила» і «Іжака» цілком правильна, але ці номери, які були піддані критиці, не характеризують загальном усієї роботи редколегії.

Мені здається, що Вам невідомі ці муки творчості, які знають великі поети, що шукають слово, яке б легко серця людей. Муки, що породжують слово просте й могутнє. Мені здається, що Ви шукаєте не повноти і ясності слова, а тільки незвичайного образу. Одним словом, Ви займаєтесь тим, про що О. Блок писав: деякі поети, замість того, щоб розшифровувати складне, зашифровують просте.

Саме так вийшло у Вашій «Баладі про плач зорі». Чого тут тільки нема! І «наковальня неба», що «б'є на сполох» (досі було відомо, що на сполох б'є дзвін. А якщо у Вас замість дзвона повісили кусок рейки чи наковальню, то це дзвін все-таки, а не наковальня, до чого б Ви його не причепили — до стовпа чи до зірки). У Вас і повітки мукають. І тютюн росте «під тином на колодках». Справді, «дурний тютюн! Ви ходите в своєму вірші «на стіках істин»... А втім, що правда то правда — з істиною Ваші образи, пробачте, тільки стикаються, і то не завжди. А ще отакі оригінальні образи:

Соском зорі в розкряну воронку

Зливала ніч червоне молоко.
То оце воно і є — «плач зорі»? Зоря плаче молоком? Та тут далеко навіть до стику з істиною. Крім того... Якщо Ви думаєте, що це щось нове й оригінальне, то я мушу Вас розчарувати: юний Есенін колись писав зовсім так, як пише-те Ви:

Небо словно вымя,
Звезды как сосцы.

Або:
Отелвившееся небо
Лижет красного телка.
Але ж сам він відмовився від такого штукарства, коли, глибше вивчивши життя, зрозумів, що головне — не образ, а те органічне, що складає зміст образу.

Е, Григорію, такий парадокс: той, хто думає лише бути оригінальним, відкидаючи повчальні традиції, як правило, повторює те, що вже колись було. І це цілком природно, бо свіжість образу, свіжість мислення дається самим життям, а не навмисним видумуванням форми, позбавленої змісту. Ви думаєте, що коли М. Виграновський писав деякі свої поезії без розділових знаків, він робив геніальне відкриття? Та ні! Таким штукарством займались осміяні історією футуристи.

Мені зовсім не хочеться, щоб Ви подумали, ніби я ворог оригінальності. Ні! Я за оригінальність, але змістовну, а не формальну. Адже зміст незрівняно багатший за форму, і тому новаторами в мистецтві завжди були ті, хто по-новому розумів і образно відтворював зміст життя.

Недарма ж такий видатний майстер поетичної форми, як О. Блок, збирався кидати улюблену поезію, бо, за його власним визнанням, він надто добре вмів писати, але недостатньо глибоко і вірно розумів життя.

У Вас, Григорію, крім надуманих, крім прямо-таки пародійних образів, є й такі, що зовсім перевертають всілякий зміст. Ось Ви пишете:

По цих байраках щедро
нерестила
Гортань гармат металу
рвані кусені.

Я розумію, що сказано образно, а поетичний образ, як правило, — умовний. Але ж умовність повинна рахуватися із звичайною логікою. Адже ж нерест — це метання і одночасно запліднення риб'ячої ікри. Нерестинна — це зародження життя. «Ікра», яку кидують гармати, це — смерть.

(Закінчення в наступному номері).

Редактор П. ХРОПКО.